

P.Z. br. 283



HRVATSKI SABOR

KLASA: 410-01/22-01/04

URBROJ: 65-22-02

Zagreb, 25. svibnja 2022.



Hs**NP*410-01/22-01/04*65-22-02**Hs

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 178. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Anka Mrak-Taritaš, zastupnica u Hrvatskom saboru, aktom od 24. svibnja 2022. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, sudjelovat će predlagateljica Prijedloga zakona.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković



HRVATSKI SABOR
ZASTUPNICA ANKA MRAK-TARITAŠ

Zagreb, 24. svibnja 2022.



Hs**NP*410-01/22-01/04*6531-22-01**Hs

P.Z. br. 283

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 25-05-2022		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
410-01/22-01/04	65	
Uredžbeni broj:	Pril.	Vrij.
6531-22-01	1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (NN 56/90, 135/97, 08/98, 113/00, 124/00, 28/01, 41/01, 55/01, 76/10, 85/10 – pročišćeni tekst i 05/14 Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (NN 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 i 123/20) podnosim Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost.

Sukladno članku 174. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, na sjednici Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela prijedlog Zakona ću obrazložiti osobno.

Anka Mrak-Taritaš, zastupnica

ZASTUPNICA ANKA MRAK-TARITAŠ

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O POREZU
NA DODANU VRIJEDNOST**

Zagreb, svibanj 2022.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova donošenja ovog Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske (NN 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI OVIM PRIJEDLOGOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE IZ NJEGA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Svaka žena u Hrvatskoj će tijekom života platiti oko osam tisuća kuna poreza samo zato što je žena i koristi higijenske uloške, tampone ili druge menstrualne potrepštine, na koje se do nedavno plaćalo 25 posto poreza na dodanu vrijednost, a sada se plaća po stopi od 13 posto. Mnoge države, u Europi i izvan nje, uvele su manju poreznu stopu na ženske higijenske potrepštine. U siječnju 2019. i Europski parlament je usvojio rezoluciju o ravnopravnosti spolova i politikama oporezivanja u EU, kojom su zemlje članice, među ostalim, pozvane da ženske higijenske potrepštine izuzmu iz plaćanja PDV-a.

Posljednjim izmjenama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (NN 39/22) menstrualne potrepštine uvrštene su u skupinu proizvoda na koje se plaća međustopa PDV-a od 13 posto. U Očitovanju Vlade Republike Hrvatske od 19. svibnja 2022. (Klasa: 022-03/21-12/10, Urbroj: 50301-05/31-22-9) navodi se, između ostaloga, kako je stopa snižena na 13 posto jer se tom stopom oporezuje slična kategorija dobara – dječje pelene.

Ipak, smatram da se radi o dvije kategorije proizvoda koje su međusobno vrlo različite. Dječje pelene koriste se vrlo ograničeno vremensko razdoblje i koriste ih i muška i ženska djeca. Menstrualne potrepštine, s druge strane, koriste se značajan dio života i koriste ih samo žene. Upravo činjenica da se radi o proizvodima koje koriste samo žene, i to samo zato što su žene, jedan je od temeljnih razloga iza ideje da se stopa PDV-a smanji na najmanju moguću.

Također, u navedenom Očitovanju navodi se da smanjenje stope PDV-a ne jamči i smanjenje cijene za kupce te zbog toga treba pratiti razvoj situacije na tržištu. To je, u načelu, moguće, ali javna rasprava koja se pokrenula o temi smanjenja PDV-a na menstrualne potrepštine pokazala je da su se neki od velikih trgovačkih lanaca gotovo natjecali koji će prije sniziti cijene menstrualnih potrepština, koristeći to smanjenje (i) u marketinške svrhe, zbog čega je došlo do realnog smanjenja cijene proizvoda na tržištu.

Oporezivanje menstrualnih potrepština bilo kojom stopom osim najmanje moguće unosi neravnotežu i neravnopravnost u ukupni porezni sustav. Zbog toga smatram da se stopa poreza na dodanu vrijednost na menstrualne potrepštine mora smanjiti na najmanju moguću, a ona u ovom trenutku iznosi 5 posto.

Osnovna pitanja koja bi trebalo urediti predloženom izmjenom i dopunom.

Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o porezu na dodanu vrijednost predviđa uvođenje porezne međustope od 5 posto na ženske menstrualne potrepštine (higijenske uloške, dnevne uloške, tampone, menstrualne čašice, menstrualne gaćice, menstrualne spužve, menstrualne diskove i slično).

Posljedice koje će donošenjem izmjene i dopune proisteći

Menstrualne potrepštine spadaju u osnovne životne potrepštine te je stoga potpuno opravdano uvesti međustopu od 5 posto, kako bi se smanjila njihova cijena na tržištu i doprinijelo borbi protiv menstrualnog siromaštva. Osim toga, s obzirom na to da se radi o potrepštinama koje koriste isključivo žene, izmjenom i dopunom će se smanjiti i neravnopravnost koja trenutno postoji u hrvatskom poreznom sustavu.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provedba ovoga Zakona ne iziskuje osiguranje dodatnih financijskih sredstava u državnom proračunu Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O POREZU NA DODANU
VRIJEDNOST**

Članak 1.

U Zakonu o porezu na dodanu vrijednost (NN 73/13, 99/13, 148/13, 153/13, 143/14, 115/16, 106/18, 121/19, 138/20 i 39/22) u članku 38. stavku 2. dodaje se nova točka i) koja glasi: „menstrualne potrepštine“.

Dosadašnje točke i) do z) postaju točke j) do za).

U stavku 3. točka d) briše se.

Dosadašnje točke e) do l) postaju točke d) do k).

Članak 2.

Ovaj Zakon stupa na snagu osam dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovom odredbom propisuje se međustopa poreza na dodanu vrijednost za menstrualne potrepštine u visini od 5 posto.

Uz članak 2.

Ovom odredbom, sukladno odredbi članka 90. Ustava Republike Hrvatske, određuje se objava i dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJA

Članak 38.

- (1) PDV se obračunava i plaća po stopi od 25%.
- (2) PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 5% na isporuke sljedećih dobara i usluga:
 - a) sve vrste kruha,
 - b) sve vrste mlijeka (kravlje, ovčje, kozje) koje se stavlja u promet pod istim nazivom u tekućem stanju, svježe, pasterizirano, homogenizirano, kondenzirano (osim kiselog mlijeka, jogurta, kefir, čokoladnog mlijeka i drugih mliječnih proizvoda), nadomjestke za majčino mlijeko,
 - c) knjige stručnog, znanstvenog, umjetničkog, kulturnog i obrazovnog sadržaja, udžbenike za pedagoški odgoj i obrazovanje, za osnovnoškolsko, srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje, osim onih koje u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju te osim onih koje se u cijelosti ili većim dijelom sastoje od videozapisa ili glazbenog sadržaja,
 - d) lijekove koji imaju odobrenje nadležnog tijela za lijekove i medicinske proizvode,
 - e) medicinsku opremu, pomagala i druge sprave koje se koriste za ublažavanje liječenja invalidnosti isključivo za osobnu uporabu invalida propisane općim aktom o ortopedskim i drugim pomagalima Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje,
 - f) kinoulaznice, ulaznice za koncerte, sportska događanja i kulturna događanja, osim onih iz članka 39. stavka 1. točke n) ovoga Zakona,
 - g) novine novinskog nakladnika koji ima statut medija, koje izlaze dnevno, osim onih koje u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju te osim onih koje se u cijelosti ili većim dijelom sastoje od videozapisa ili glazbenog sadržaja,
 - h) znanstvene časopise,
 - i) dječju hranu i prerađenu hranu na bazi žitarica za dojenčad i malu djecu,
 - j) jestiva ulja i masti, biljnog i životinjskog podrijetla, maslac i margarin,
 - k) isporuku živih životinja: goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, domaće peradi, kunića i zečeva,
 - l) isporuku svježeg ili rashlađenog mesa i jestivih klaoničkih proizvoda od: goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, domaće peradi, kunića i zečeva,
 - m) isporuku svježih ili rashlađenih kobasica i sličnih proizvoda od mesa, mesnih klaoničkih proizvoda ili krvi,
 - n) isporuku žive ribe,
 - o) isporuku svježe ili rashladene ribe, mekušaca i ostalih vodenih beskralježnjaka,
 - p) isporuku svježih ili rashlađenih rakova: jastoga, hlapova, škampa, kozica,
 - r) isporuku svježeg ili rashlađenog povrća, korijena i gomolja, uključujući mahunasto suho povrće,
 - s) isporuku svježeg i suhog voća i orašastih plodova,
 - t) isporuku svježih jaja peradi, u ljusci,
 - u) sadnice i sjemenje,
 - v) gnojiva i pesticide te druge agrokemijske proizvode,

z) proizvode koji se pretežitom koriste kao hrana za životinje, osim hrane za kućne ljubimce.

(3) PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 13% na isporuke sljedećih dobara i usluga:

a) usluge smještaja ili smještaja s doručkom, polupansiona ili punog pansiona u hotelima ili objektima slične namjene, uključujući smještaj za vrijeme odmora, iznajmljivanje prostora u kampovima za odmor ili u mjestima određenima za kampiranje te smještaj u plovnim objektima nautičkog turizma,

b) novine i časopise novinskog nakladnika koji ima statut medija te novine i časopise nakladnika za koje ne postoji obveza donošenja statuta medija prema posebnom propisu, osim onih iz stavka 2. točke g) ovoga članka koji izlaze periodično, osim onih koji u cijelosti ili većim dijelom sadrže oglase ili služe oglašavanju te osim onih koji se u cijelosti ili većim dijelom sastoje od videozapisa ili glazbenog sadržaja,

c) dječje sjedalice za automobile i dječje pelene,

d) menstrualne potrepštine,

e) isporuku vode, osim vode koja se stavlja na tržište u bocama ili u drugoj ambalaži, u smislu javne vodoopskrbe i javne odvodnje prema posebnom propisu,

f) isporuku električne energije do drugog isporučitelja ili krajnjeg korisnika, uključujući naknade vezane uz tu isporuku,

g) isporuku prirodnog plina i grijanja iz toplinskih stanica, uključujući naknade vezane uz te isporuke,

h) ogrjevno drvo, pelet, briket i sječku,

i) javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i odvojenog sakupljanja otpada prema posebnom propisu,

j) urne i ljesove,

k) usluge i povezana autorska prava pisaca, skladatelja i umjetnika izvođača te nositelja fonogramskih prava koji su članovi odgovarajućih organizacija za kolektivno ostvarivanje prava koje obavljaju tu djelatnost prema posebnim propisima iz područja autorskog i srodnih prava te uz prethodno odobrenje tijela državne uprave nadležnog za intelektualno vlasništvo,

l) pripremanje i usluživanje jela i slastica u ugostiteljskom objektu i izvan ugostiteljskog objekta prema posebnom propisu.

(4) Iznimno od stavka 3. točke g) ovoga članka, na isporuke prirodnog plina, uključujući naknade vezane uz tu isporuku, obavljene u razdoblju od 1. travnja 2022. do 31. ožujka 2023., PDV se obračunava i plaća po sniženoj stopi od 5%.

(5) Ministar financija pravilnikom propisuje provedbu ovoga članka u vezi s primjenom snižene stope PDV-a te što se smatra pripremanjem i usluživanjem jela i slastica u ugostiteljskom objektu i izvan ugostiteljskog objekta, koristeći za isporuku dobara iz stavka 2. točaka j) do z) i stavka 3. točaka g) i h) ovoga članka Kombiniranu nomenklaturu (KN) iz Priloga I. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2658/1987.«.